

Kommunikationsminister
Susanna Huovinen

Sveriges televisions synlighet i Finland efter digitaliseringen

Svenska Finlands folkting vänder sig till Er för att lyfta fram frågan om Sveriges televisions (SVT) sändningar i Finland då televisionsverksamheten digitaliseras och det analoga sändningsnätet släcks i augusti 2007.

Folktinget vill först poängtera den viktiga funktion som den rikssvenska televisionen har för svenskspråkiga finländare. Betydelsen av att få ett breddat och nyanserat TV-utbud på det egna språket kan inte nog understrykas. De rikssvenska public service TV-kanalerna har i decennier möjliggjort ett naturligt fönster till Sverige och kulturen där, något som i förlängningen har en vitaliserande och stärkande effekt på svenskan i Finland. Tillgången till svenska TV-kanaler i Finland är ett tydligt och centralt kännetecken för den nordiska samhörigheten. Möjligheten att ta del av grannlandets TV-utbud är en naturlig del av den stora växelverkan som finns på ett ekonomiskt och kulturellt plan mellan Finland och Sverige.

Folktinget önskar med hänvisning till detta uppmärksamma Er på några frågor gällande genomförandet av digitaliseringen.

Folktinget vill betona att digitaliseringen i Finland inte får medföra ett avbrott i distributionen och ej heller en försämring av TV-utbudet från Sverige. Folktinget välkomnar kommunikationsministeriets beslut om att två av kanalerna i det femte sändningsnätet är reserverade för SVT 1 och SVT 2. I ett tidigare utlåtande till kommunikationsministeriet (25.8.2005) skrev Folktinget att ett förslag om att kombinera barnkanalen med SVT 2 är bra. Folktinget anser att för en språklig minoritet är det av största vikt att TV-utbudet på det egna språket för barn är omfattande och mångfacetterat. Detta på grund av att domänförluster hos minoritetsspråket kan förhindras genom att barn i en tidig ålder kan se och höra att det egna språket är ett naturligt inslag i vardagen.

Med tanke på de upphovsrättsliga kostnaderna inser Folktinget att nya lösningar behövs och Folktinget accepterar tanken på att tillgången till de svenska TV-kanalerna görs beroende av ett kort. Folktinget förutsätter dock att public service kanalerna SVT 1 och SVT 2 även i fortsättningen är avgiftsfria och att tittarna eventuellt kunde betala en summa för de övriga kanalerna i knippet. Folktinget anser vidare att utformningen av muxens innehåll kan ha regionala variationer, men det är synnerligen önskvärt att den kommersiella kanalen TV 4 skulle ingå i muxen.

Folktinget önskar även lyfta fram att den ömsesidighetsprincip som fungerat mellan Finland och Sverige gällande TV-utbudet bör fortsätta och ytterligare förstärkas. För de tusentals finländare som bor i Sverige är tillgången till Finlands TV ett viktigt led i upprätthållandet av kontakten till sitt hemland.

Folktinget anser dessutom att då lagstiftningen om kommunikationsmarknaden förnyas och nya principer om *must carry* utformas, för att tas i bruk den 1.1.2008, bör SVT 1 och SVT 2 även omfattas av principen.

Till slut vill vi hänvisa till att man kan säga att det finns normer på den europeiska nivån för hur grannlandets tv-tittande skall gå till. Vi vill här hänvisa till den Europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (ETS 148) som Finland år 1994 ratificerat. Stadgan ger skydd för användningen av regionala språk och minoritetsspråk i utbildning, rättsprocess, kontakter med det offentliga, media, vid kulturella evenemang och vid ekonomiska och sociala aktiviteter. Övervakningen av stadgans tillämpning sker genom att de stater som ratificerat stadgan avger rapporter till Europarådets expertkommitté om hur staterna praktiskt omsatt sina åtaganden. Expertkommittén sammanställer i sin tur en rapport till Europarådets ministerkommitté, varefter ministerkommittén kan ge rekommendationer till enskilda stater med anledning av rapporten.

Expertkommittén har i flera uppföljningsrapporter tagit fasta på i vilken mån minoritetsspråksgruppers behov och möjligheter till media på det egna språket tillgodoses. Som ett snarligt exempel till förhållandet i Finland och Sverige, kan nämnas expertkommitténs andra uppföljningsrapport för Kroatien (26.11.2004) och den första uppföljningsrapporten för Slovenien (21.11.2003). I dessa rapporter påtalas bl.a. de försämrade förhållandena för den italienskspråkiga minoriteten i de båda länderna. Dessa försämringar beror på den nya gränsdragningen som uppstod efter att det forna Jugoslavien delades i Slovenien och Kroatien. I Kroatien fanns tidigare relésändare som möjliggjorde en vidareändring av italiensk media, men dessa togs bort. I rapporten uppmanar expertkommittén de kroatiska myndigheterna att i samarbete med de slovenska myndigheterna stödja TV- och radiosändningar på italienska i bägge länderna för att stöda den italienska minoritetens kontakt över gränserna.

Vi hoppas att detta exempel kan vara till nytta, t.ex. när förhandlingarna går vidare. Vi är medvetna om att de upphovsrättsliga frågorna kräver särskild uppmärksamhet och framhåller vikten av att dessa beaktas antingen som förpliktelser i programkoncessionen eller i ålägganden för de nationella tv-bolagen.

Helsingfors, den 18 april 2006

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Astrid Thors
Folktingsordförande

Christian Brandt
Folktingssekreterare

Viveca Lahti
Biträdande folktingssekreterare

